

GRUPA ZAGRANICA SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI W ROKU 2008

WSTĘP

Grupa Zagranica została powołana 1 lipca 2004 r. podczas Zebrania Założycielskiego; do KRS została wpisana pod numerem 0000219201 w dniu 11 października 2004 r. Grupa Zagranica jest związkiem stowarzyszeń, który zrzesza organizacje pozarządowe (polskie lub mające w Polsce stałe przedstawicielstwo), zajmujące się współpracą międzynarodową. Grupa opiera swoją działalność na aktywności i pracy członków. Grupa kieruje się w swoich działaniach zasadą pomocniczości wobec organizacji członkowskich – wspiera działania członków, nie zastępując ich aktywności. Grupa Zagranica nie prowadzi działalności gospodarczej.

Szczegółowo działania Grupy reguluje Statut, który jest dostępny na stronie internetowej www.zagranica.org.pl. Decyzją Komitetu Wykonawczego Grupa rozpoczęła formalnie działalność od stycznia 2005 r.

Do zasadniczych celów Grupy należy:

1. wspieranie wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy polskimi organizacjami pozarządowymi działającymi poza granicami kraju oraz wprowadzanie wspólnych standardów ich pracy;
2. rozwijanie współdziałania polskich organizacji pozarządowych z administracją publiczną, w szczególności z Ministerstwem Spraw Zagranicznych;
3. wyrażanie opinii w sprawie polskiej polityki zagranicznej wobec krajów, w których zaangażowane są polskie organizacje pozarządowe oraz zasad udzielania pomocy rozwojowej i humanitarnej przez Polskę, Unię Europejską i inne państwa;
4. ułatwianie nawiązywania kontaktów pomiędzy polskimi organizacjami pozarządowymi a ich potencjalnymi partnerami za granicą;
5. uwrażliwianie polskiej opinii publicznej na zagadnienia pomocy międzynarodowej i kształtowanie postaw solidarności z innymi narodami;
6. nawiązywanie kontaktów i współpracy z porozumieniami organizacji pozarządowych w innych krajach, w tym z europejską platformą organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą rozwojową, oraz z instytucjami Unii Europejskiej;
7. upowszechnianie informacji oraz promocja działalności polskich organizacji pozarządowych zaangażowanych w działalność poza granicami kraju.

I SPRAWY CZŁONKOWSKIE I ORGANIZACYJNE

A. Członkowie Grupy

W roku 2008 do Grupy Zagranica przystąpiły 2 organizacje, których wnioski o przyjęcie od 1 stycznia 2008 zatwierdził Komitet Wykonawczy w poprzednim roku:

- 1) Fundacja „Simba Friends”;
- 2) Stowarzyszenie Doradców Gospodarczych „Pro-Akademia”.

Wg stanu na styczeń 2008 Grupa Zagranica zrzeszała 49 organizacji: 24 członków zwyczajnych, 21 członków stowarzyszonych oraz 4 członków wspierających. Pełna zaktualizowana lista członków wraz z ich danymi adresowymi oraz krótkimi opisami działalności dostępna jest na stronie internetowej Grupy.

Podczas Walnego Zebrania we wrześniu 2008 złożono także kilka wniosków o zmianę statusu członkowskiego organizacji. Wnioski o uzyskanie statusu członków zwyczajnych złożyły następujące organizacje:

- Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych (CASE), członek wspierający;
- Centrum Kształcenia Liderów i Wychowawców im. Pedro Arrupe, członek stowarzyszony;
- Salezjański Wolontariat Misyjny „Młodzi Świata”, członek stowarzyszony;
- Stowarzyszenie Współpracy Kobiet NEWW-Polska, członek stowarzyszony.

W głosowaniu Walne Zebranie zaaprobowало wszystkie złożone wnioski, wobec czego w ostatnich miesiącach 2008 roku Grupa liczyła 28 członków zwyczajnych, 18 członków stowarzyszonych oraz 3 wspierających.

B. Komitet Wykonawczy i Komisja Rewizyjna GZ

Zgodnie ze Statutem Grupy Zagranica, zarząd GZ stanowi Komitet Wykonawczy, wybierany przez Walne Zebranie na 3-letnią kadencję w składzie od 5 do 7 osób. We wrześniu 2005 r. rozpoczęła się druga kadencja KW, która zakończyła się po upływie 3 lat, we wrześniu 2008 roku. W roku 2008 w składzie Komitetu Wykonawczego Grupy drugiej kadencji było 6 osób: Krzysztof Filcek (Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej PAUCI), Ilona Iłowiecka-Tańska (Fundacja Partners – Polska), Przemysław Radwan-Röhrenscheff (Stowarzyszenie Szkoła Liderów), Anna Szymańska-Klich (Instytut Studiów Strategicznych), Wojciech Tworkowski (Fundacja im. Stefana Batorego) i Roman Ziola (Dom Pojednania i Spotkań św. M. M. Kolbe).

Walne Zebranie we wrześniu 2008 na wniosek Komisji Rewizyjnej udzieliło absolutorium ustępującemu Komitetowi Wykonawczemu drugiej kadencji. Podczas Walnego Zebrania we wrześniu 2008 r. odbyły się wybory nowego składu KW. W głosowaniu tajnym do Komitetu Wykonawczego trzeciej kadencji wybrano Grzegorza Grucę (Polska Akcja Humanitarna), Justynę Janiszewską (Fundacja Edukacja dla Demokracji), Pawła Kazaneckiego (Wschodnioeuropejskie Centrum Demokratyczne), Piotra Olędzkiego (Salezjański Wolontariat Misyjny „Młodzi Świata”), Wojciecha Tworkowskiego (Fundacja im. Stefana Batorego) i Wojciecha Żmudzińskiego (Centrum Kształcenia Liderów i Wychowawców im. Pedro Arrupe).

W roku 2008 odbyło się 9 zebrań KW, z czego 5 w składzie drugiej kadencji, a 4 po wrześniowych wyborach na trzecią kadencję.

Komisja Rewizyjna Grupy zagranica składa się z trzech osób, reprezentujących organizacje będące członkami zwyczajnymi. Kadencje prac Komisji Rewizyjnej pokrywają się kadencjami Komitetu Wykonawczego; w roku 2005 rozpoczęła się druga 3-letnia kadencja Komisji Rewizyjnej w składzie: Alicja Derkowska (Małopolskie Towarzystwo Oświatowe), Grażyna Wojciechowicz (Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej) oraz Waław Czakon (Fundacja „Szczęśliwe Dzieciństwo”). Przed Walnym Zebraniem we wrześniu 2007. z udziału w pracach Komisji zrezygnowała Grażyna Wojciechowicz, a na jej miejsce wybrano Alicję Pacewicz z Centrum Edukacji Obywatelskiej.

We wrześniu 2008 uległa zakończeniu druga kadencja Komisji Rewizyjnej i odbyły się wybory do KR trzeciej kadencji. Walne Zebranie do kolejnej Komisji wybrało Alicję Pacewicz (CEO), Krzysztofa

Filcka (Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej PAUCI) i Przemysława Radwana-Röhrenscheffa (Stowarzyszenie Szkoła Liderów).

C. Walne Zebranie

W roku 2008 odbyło się 1 Walne Zebranie Grupy Zagranica (26. września). Podczas zebrania miała miejsce m. in. prezentacja organizacji, które przystąpiły do Grupy Zagranica w okresie pomiędzy poprzednim Walnym Zebraniem (wrzesień 2007) a wrześniem 2008.

Walne Zebranie przegłosowało również przychylenie się do 4 wniosków o zmianę statusu organizacji członkowskich, aplikujących o członkostwo zwyczajne, co opisane zostało w pierwszej części niniejszego sprawozdania.

Podczas zebrania zaprezentowano sprawozdania z działalności Grupy w poprzednim roku, sprawozdanie z drugiej kadencji prac Komitetu Wykonawczego (od roku 2005 do 2008) oraz sprawozdanie ustępującej Komisji Rewizyjnej drugiej kadencji.

Następnie odbyła się dyskusja dotycząca strategii dalszych działań i rozwoju Grupy Zagranica. moderowana przez członków ustępującego Komitetu Wykonawczego. Członkowie mieli okazję wypowiedzieć się nie w kwestiach związanych bezpośrednio z funkcjonowaniem Grupy jako związku stowarzyszeń, lecz także w szerszym kontekście roli Grupy w kształtowaniu systemu polskiej pomocy, oddziaływania na sektor pozarządowy w Polsce i zadań, jakie może spełnić na forum międzynarodowym. Wnioski z dyskusji przyczyniły się do uchwalenia w dalszej części zebrania, że nowo wybrany Komitet Wykonawczy opracuje założenia nowej strategii działań Grupy i podejmie próbę znowelizowania Statutu Grupy w celu zwiększenia jego funkcjonalności.

Po wspomnianej dyskusji przeprowadzono wybory nowego składu organów Grupy, opisane w poprzedniej części niniejszego sprawozdania rocznego.

W drugiej połowie zebrania odbyły się także krótkie prezentacje bieżącej działalności i planów grup roboczych Grupy Zagranica. Członkowie Grupy mieli też okazję zapoznać się z najnowszą publikacją Grupy: opracowanym przez grupę roboczą ds. monitoringu polskiej pomocy raportem „Polska pomoc zagraniczna”, który wydany został przez Polską Zieloną Sieć.

W końcowej części Walnego Zebrania ze zgromadzonymi członkami Grupy spotkał się nowy dyrektor Departamentu Współpracy Rozwojowej MSZ, Marek Ziółkowski. W krótkim wystąpieniu przedstawił wstępne założenia programu polskiej pomocy zagranicznej na rok 2009. Tematy dalszej dyskusji oscylowały wokół polskiej pomocy – kwot zaplanowanych w propozycji ustawy budżetowej, wizerunku polskiej pomocy, promowanego przez MSZ, kwestii wyznaczania priorytetów sektorowych i geograficznych, a także ogólnie strategii polskich działań pomocowych.

D. Grupy robocze

Jednym z mechanizmów wspólnego działania członków w ramach Grupy Zagranica są grupy robocze. Są to nieformalne struktury, administrowane przez zainteresowanych danymi zagadnieniami przedstawicieli organizacji i korzystające jedynie ze wsparcia technicznego ze strony Sekretariatu. W roku 2008 funkcjonowały następujące grupy robocze: grupa ds. edukacji rozwojowej, utworzona na przełomie grudnia 2006 i stycznia 2007 grupa robocza ds. monitoringu polskiej pomocy zagranicznej, a także „geograficzne” grupy robocze: grupa ds. współpracy z Gruzją i grupa ds. Azji Środkowej. W drugiej połowie roku na wniosek zainteresowanych członków grupy ds. Gruzji i Azji Środkowej zostały połączone i otrzymały nazwę „Kaukaz Plus”, oddającą nie tylko charakter geograficzny działania tej struktury, lecz także fakt otwarcia na organizacje i osoby nie będące członkami Grupy Zagranica, a biorące aktywny udział w spotkaniach i dyskusjach mailowych.

Grupy tematyczne są zasadniczo bardziej aktywne niż geograficzne, co częściowo związane jest z inspiracjami płynącymi z działań analogicznych grup w sieci CONCORD. Zarówno grupa ds. edukacji rozwojowej, jak i monitoringowa w ciągu roku odbywały regularne spotkania, wiele osób korzystało z elektronicznych list dyskusyjnych, służących do omawiania bieżących spraw i

uzgadniania wspólnych prac. Grupy geograficzne miały zaledwie pojedyncze spotkania w drugiej połowie roku i mimo starań ze strony Sekretariatu i Komitetu Wykonawczego, a także deklarowanego potencjalnego zainteresowania członków, nie wypracowały na razie planu dalszych działań. W celu zaktywizowania członków i ożywienia debaty podjęto decyzję o celowym otwieraniu grup roboczych na organizacje spoza Grupy Zagranica – we wszystkich spotkaniach uczestniczyło po kilka osób, reprezentujących niezrzeszone NGOs.

II STAŁA DZIAŁALNOŚĆ GRUPY ZAGRANICA

W roku 2008 Grupa Zagranica kontynuowała podstawowe kierunki działalności informacyjnej wobec swoich członków. Podejmowała także próby rzecznictwa interesów sektora zaangażowanego we współpracę rozwojową i działania na rzecz poprawy jakości polskiej pomocy, przede wszystkim wobec Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Sejmu, Senatu i Ministerstwa Finansów. Zintensyfikowane zostały kontakty z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Centralnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli, związane z działaniami na rzecz uwzględnienia edukacji rozwojowej (globalnej) w podstawie programowej. Ponadto przedstawiciele Grupy brali udział w pracach grup roboczych i Walnego Zebrania sieci CONCORD, której Grupa jest członkiem od jesieni 2005 r.

A. Działalność informacyjna

Sekretariat Grupy rozsyła za pomocą listy mailingowej informacje o programach organizacji członkowskich, a także pozostałych konferencjach, odczytach, publikacjach i innych projektach, związanych z III sektorem, współpracą międzynarodową, pomocą rozwojową i humanitarną itp. We współpracy z TRIALOGiem i CONCORDem sekretariat informuje także członków Grupy o projektach z zakresu współpracy rozwojowej, realizowanych w Europie i na całym świecie. Dystrybuowane są także informatory elektroniczne, wydawane przez CONCORD i kilkanaście innych międzynarodowych organizacji pozarządowych, co dostarcza bieżących wiadomości o ogłaszanych konkursach grantowych i naborach na staże. Dzięki informacjom tego rodzaju członkowie GZ mają możliwość udziału w wielu wydarzeniach w Polsce i za granicą, mogą znaleźć partnerów do realizacji projektów, otrzymują informacje o możliwościach pozyskiwania środków itp. Biuletyn nie ma ustalonej regularności publikowania, średnio rozsyłany jest 1 pakiet informacyjny na 2 tygodnie. Czasami za pomocą listy rozsyłane są oddzielnie ważne i/lub pilne informacje dla członków Grupy.

Członkowie i pracownicy organizacji zrzeszonych w Grupie Zagranica, którzy chcieliby otrzymywać informacje z listy mailingowej, proszeni są o kontakt z Martą Pejdą (marta@zagranica.org.pl).

B. Dialog z władzami

Grupa Zagranica stara się wyrażać stanowisko organizacji pozarządowych wobec propozycji programowych, dotyczących kształtu polskiej pomocy zagranicznej. Głównym partnerem do tego rodzaju konsultacji jest Ministerstwo Spraw Zagranicznych, ale w roku 2008 Grupa podtrzymywała też kontakt z sejmową komisją spraw zagranicznych.

Ważnym elementem współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych w 2008 roku były kilkuetapowe konsultacje projektu Programu polskiej pomocy zagranicznej udzielanej przez MSZ, przygotowanego przez Departament Współpracy Rozwojowej. Zgłoszone przez członków Grupy uwagi oraz plany dotyczące polskiej pomocy w przyszłym roku omówione zostały także podczas spotkania z dyrekcją i pracownikami Departamentu Współpracy Rozwojowej MSZ, jakie odbyło się z inicjatywy grupy roboczej ds. monitoringu w listopadzie 2008 w siedzibie Fundacji im. Stefana Batorego.

Podobnie jak w latach poprzednich, wiosną 2008 r. sekretarz Grupy jako obserwatorka brała udział w pracach zespołów oceniających wnioski zgłoszone na konkurs „Polska pomoc 2008”.

Spostrzeżenia dotyczące przebiegu prac i wnioski członków Grupy, podsumowujące konkurs, przekazane zostały dyrektorowi Departamentu Współpracy Rozwojowej MSZ przez Komitet Wykonawczy.

C. Współpraca międzynarodowa

W roku 2008 Grupa kontynuowała aktywny udział w pracach sieci CONCORD, której jest od 2005 członkiem. Przedstawiciele GZ biorą udział w pracach różnych grup roboczych, działających w ramach CONCORD (*Development Education Forum, Funding for Development and Relief Working Group, Enlargement – Pre-Accession – Neighbourhood Working Group, Policy Forum* oraz szereg tymczasowych grup zadaniowych, tzn. *task forces*). Ponadto w związku z realizacją monitoringu polskiej pomocy zagranicznej, grupa robocza powołana do tego celu w Grupie Zagranica brała udział w analogicznych działaniach monitoringowych, obejmujących pomoc udzielaną przez Unię Europejską, które co roku koordynuje sekretariat sieci CONCORD. W wyniku tych prac Grupa opracowała polską część międzynarodowego raportu o pomocy UE, który został opublikowany w maju 2007.

Grupa Zagranica podtrzymuje też kontakty z Projektem TRIALOG. W roku 2008 przedstawiciele Grupy brali udział w TRIALOG Central Training (w marcu 2008 w Brnie), korzystaliśmy także ze wsparcia finansowego TRIALOGu przy organizacji szkolenia nt. pozyskiwania środków z funduszy europejskich (styczeń 2008). Możliwy był również udział przedstawicieli Grupy w kilku szkoleniach i seminariach, organizowanych przez TRIALOG w Wiedniu oraz we współpracy z CONCORDem (dofinansowanie kosztów podróży i zakwaterowania).

III PROJEKTY DODATKOWE GRUPY ZAGRANICA

Zgodnie z założeniami statutowymi, Grupa nie angażuje się w projekty pomocowe, w których mogłaby zastępować działalność organizacji członkowskich lub konkurować z nimi o środki na realizację tego typu działań. Dlatego programy Grupy skierowane są przede wszystkim do członków i nastawione na wspieranie ich działalności. Poza bieżącą działalnością biura i pracami Komitetu Wykonawczego oraz grup roboczych, w roku 2008 Grupa Zagranica zrealizowała następujące projekty dodatkowe:

A. Monitoring polskiej pomocy zagranicznej 2007 – projekt Polskiej Zielonej Sieci, wspierany merytorycznie przez Grupę Zagranica

Realizacja projektu rozpoczęła się w styczniu 2008, projekt trwał do listopada 2008, a sfinansowany został dzięki współpracy Grupy z Polską Zieloną Siecią, członkiem stowarzyszonym Grupy Zagranica.

Polska Zielona Sieć w ramach własnego projektu, finansowanego przez Komisję Europejską, prowadziła działania z udziałem osób z grupy roboczej ds. monitoringu przy Grupie Zagranica, pokrywając wszystkie ich koszty.

W ramach projektu odbyło się kilka spotkań w Warszawie, ale – podobnie jak w roku 2007 – do bieżącej pracy pocztę elektroniczną i skype'a. Projekt obejmował analizę polskiej pomocy zagranicznej udzielonej w roku 2007 i stworzenie raportu na ten temat, a także opracowanie zestawu zaleceń dot. zwiększenia efektywności udzielanej pomocy. Raport został opublikowany w polskiej wersji językowej we wrześniu 2008. Dostępny jest na stronie internetowej Grupy w dziale „Biblioteka”; osoby zainteresowane otrzymaniem wersji papierowej proszone są o kontakt z Sekretariatem. Raport został przekazany do MSZ, a także do innych instytucji państwowych, mających udział w kształtowaniu polityki pomocowej; otrzymali go także członkowie Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu RP.

Pierwsza publiczna prezentacja, połączona z dyskusją o problemach polskiej pomocy odbyła się w ramach organizowanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych II Forum Współpracy Rozwojowej. W dyskusji wzięli udział przedstawiciele organizacji członkowskich Grupy Zagranica,

MSZ i Ministerstwa Finansów.

Jednocześnie grupa robocza ds. monitoringu opracowała krótki raport w języku angielskim, podsumowujący polską pomoc w roku 2007, który stał się częścią tego samego rodzaju raportu CONCORD w odniesieniu do pomocy, udzielanej przez Unię Europejską (publikacja w maju 2008; inne części opracowywane są przez pozostałe platformy narodowe zrzeszone w sieci CONCORD). Mimo zakończenia projektu Polskiej Zielonej Sieci, grupa robocza nadal aktywnie działa. W grudniu 2008 w konkursie grantowym Fundacji im. Stefana Batorego w ramach programu „Działania strażnicze 2009” uzyskał dotację projekt „Monitoring polskiej pomocy zagranicznej 2008”, złożony przez Sekretariat Grupy Zagranica, co umożliwi kontynuację analogicznych działań i wydanie kolejnego raportu w roku 2009.

B. Szkolenia dla członków Grupy Zagranica

W drugiej połowie stycznia 2008 zostało zrealizowane 4-dniowe szkolenie w języku angielskim na temat administrowania projektami finansowanymi przez Komisję Europejską i pozyskiwania środków z funduszy europejskich (przede wszystkim linia budżetowa 21-02-03: Projects to Raise Awareness of Development Issues in Europe). Podobnie jak w roku 2007, szkolenie prowadziła brytyjska trenerka Angela James, a koszty zostały w całości pokryte ze środków programu TRIALOG. W szkoleniu wzięło udział kilkanaście osób z organizacji członkowskich Grupy i kilka osób z organizacji niezrzeszonych. Udział w szkoleniu był bezpłatny, odbyło się ono w siedzibie Fundacji im. Stefana Batorego.